

آموزش به بیمار

سرطان مثانه

واحد آموزش سلامت
بیمارستان
خاتم الانبیاء شیروان
زمستان ۱۴۰۳

♦ درمان

بسته به نوع و مرحله سرطان و وضعیت عمومی سلامت شما یک یا ترکیبی از روشهای درمانی زیر توسط پزشک برای شما تجویز خواهد شد:

✓ **جراحی برای برداشتن سرطان:** از طریق سیستوسکوپی و با استفاده از جریان الکتریکی یا لیزر سلول های سرطانی سوزانده میشوند و از بین میروند.

✓ **جراحی برای برداشتن تومور و بخشی از مثانه:** به ندرت از این روش درمانی استفاده میشود. این روش تنها در مواقعی کاربرد دارد که سرطان بخش بسیار کوچکی از مثانه را درگیر کرده باشد و سرطان در مراحل اولیه خود تشخیص داده شود.

✓ **جراحی برای برداشتن کل مثانه و گره های لنفی اطراف آن:** از این روش هنگامی که سرطان بسیار پیشرفت کرده باشد استفاده میشود. در مردان غده پروستات و کیسه منی و در زنان رحم و تخمدان ها و بخشی از واژن برداشته میشود.

✓ **جراحی برای ایجاد مسیری جدید برای خروج ادرار:** در این روش پزشک جراح با استفاده از بافت روده لوله های برای خروج ادرار ایجاد میکند و این لوله را به مجرای ادراری یا به منفذی در شکم شما متصل میکند و در طی این عمل کیسه ای برای جمعاً وری ادرار در خارج از بدن تعبیه میشود. در برخی دیگر از موارد پزشک با استفاده از بافت روده اندامی شبیه مثانه ایجاد میکند تا ادرار بصورت عادی از بدن بیمار خارج شود اما در این شرایط برای خروج کامل ادرار از اندام شبه- مثانه ای همواره باید از کاتتر استفاده کرد.

✓ **شیمی درمانی:** بعد از انجام جراحی برای از بین بردن سلول های سرطانی که احتمالاً از طریق جراحی از بین نرفته اند از این روش استفاده میشود. طی شیمی درمانی، دارویی شیمیایی درون رگهای بیمار تزریق میشود تا سلولهای سرطانی را از بین ببرد. شیمی درمانی در اکثر موارد به همراه پرتو درمانی به کار برده میشود

✓ **پرتو درمانی:** در این روش درمانی با استفاده از پرتوهای حاوی انرژی قوی سلولهای سرطانی هدف قرار گرفته و از بین میروند.

✓ **سلول های بنیادی:** استفاده از سلولهای بنیادی باعث حمله سیستم دفاعی طبیعی بدن شما به سلولهای سرطانی مثانه میگردد.

♦ رژیم غذایی و تغذیه

✓ **از یک رژیم غذایی سالم پیروی کنید.** در صورتی که حس میکنید اشتهاى چندانی برای خوردن ندارید سعی کنید به جای مصرف یک یا دو وعده غذایی سنگین، تعداد وعده های غذایی را افزایش داده و میزان غذا در هر وعده را کم کنید.

✓ مواد غذایی با پروتئین و کالری بالا را در رژیم غذایی خود بگنجانید تا به این ترتیب از کاهش انرژی و وزن خود پیشگیری کنید.

✓ برای حفظ انرژی و قدرت خود سعی کنید از کاهش وزن پیشگیری کنید.

✓ وعده های غذایی اصلی خود را زودتر بخورید.

✓ از مصرف کافی بن بهره یزید.

♦ مراقبت

✓ حتی پس از درمان به صورت منظم باید تحت نظارت باشید و معاینات و پیگیری های لازم برای جلوگیری از برگشت سرطان و درمان کامل را انجام دهید.

✓ به خوبی از خود مراقبت کنید تا در صورت برگشت سرطان قادر به مقابله با آن باشید.

✓ با افرادی که مشکل شما را داشته اند و قادر به شکست بیماری بوده اند صحبت کنید.

♦ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

✓ در صورت مشاهده خون در ادرار

✓ عدم توانایی مصرف مواد غذایی و کاهش وزن سریع

✓ در صورت مشاهده علائم سرطان مثانه

✓ در صورت مشاهده دیگر علائم نگران کننده

❖ شرح بیماری

✓ سرطان مثانه، رشد غیر طبیعی سلولهای مثانه است. این رشد غیرطبیعی موجب تشکیل توده یا تومور میشود. مثانه بخشی از دستگاه ادراری است که ادرار را ذخیره میکند، تا در زمان مشخص دفع شود. ✓ سرطان مثانه اگر در مراحل اولیه تشخیص داده شود فوراً درمان میگردد. اکثر سرطان های مثانه نیز در همان مراحل اولیه تشخیص داده میشوند. ✓ شایعترین نوع سرطان مثانه، سرطان سلولی انتقالی است. این سرطان در لایه های داخلی مثانه و در افرادی که در سن ۶۰ سالگی و بیشتر هستند، ایجاد میشود.

❖ مراحل پیشرفت سرطان مثانه

✓ مرحله اول: در این مرحله سرطان در غشای داخلی مثانه رخ داده و هنوز به دیواره های ماهیچه ای مثانه گسترش پیدا نکرده است ✓ مرحله دوم: در این مرحله سرطان به دیواره های ماهیچه ای مثانه گسترش پیدا میکند اما هنوز به دیگر اندامهای داخلی گسترش پیدا نکرده است. ✓ مرحله سوم: در این مرحله سلولهای سرطانی به بافت های اطراف مثانه گسترش پیدا میکنند. ✓ مرحله چهارم: در این مرحله سلول های سرطانی به گره های لنفاوی و دیگر اندام ها مانند استخوان، ریه و کبد گسترش پیدا میکنند.

❖ علائم

✓ وجود خون در ادرار نشانه اصلی سرطان است. در برخی مواقع وجود خون در ادرار صرفاً با مشاهده قابل تشخیص نمیباشد بلکه در طی بررسی های آزمایشگاهی تشخیص داده میشود. ✓ تکرر ادرار ✓ درد در هنگام دفع ادرار ✓ درد در لگن ✓ کمر درد

❖ علل شایع و عوامل خطر

دلیل اصلی ایجاد سرطان که تقسیم غیر عادی سلول های مثانه می باشد هنوز به وضوح مشخص نشده است اما برخی از عواملی که احتمال ابتلا به سرطان مثانه را افزایش میدهند.

شامل موارد زیر میباشند:

✓ سابقه خانوادگی ✓ سن بالای ۴۰ سال ✓ جنسیت مرد ✓ قرار گرفتن در معرض مواد شیمیایی سرطانزا ✓ قرار گرفتن در معرض امواج رادیویی ✓ مصرف سیگار ✓ عفونت انگلی و التهاب مثانه ✓ مصرف برخی داروهای دیابت برای مدت زمان طولانی

❖ عوارض احتمالی

✓ احتمال برگشت سرطان مثانه بعد از درمان وجود دارد. ✓ پس از درمان سرطان هر سال باید سیستموسکوپی صورت گیرد که در طی آن پزشک با وسیله ای خاص درون مثانه را بررسی میکند.

❖ تشخیص

برای تشخیص سرطان مثانه، پزشک موارد زیر را انجام می دهد:

✓ پرسش در مورد تاریخچه پزشکی و آزمایشات فیزیکی از جمله آزمایشات واژینال و مقعد ✓ آزمایش ادرار برای مشاهده خون در آن ✓ سیستموسکوپی: پزشک یک لوله بسیار نازک به نام سیستموسکوپ که دارای چراغ و لنز میباشد را از طریق مجرای ادراری وارد مثانه شما میکند و مجرای ادرارو مثانه را به دقت بررسی میکند. قبل از انجام سیستموسکوپی از بی حسی موضعی استفاده میشود. ✓ نمونه برداری از بافت مثانه: طی انجام سیستموسکوپی پزشک از سلولهای مثانه نمونه برداری میکند و این نمونه ها را برای بررسی بیشتر به آزمایشگاه میفرستد. ✓ آزمایش ادرار: برای تشخیص سرطان، نمونه ادرار زیرمیکروسکوپ بررسی میشود ✓ تصویربرداری: ممکن است برخی از انواع تصویربرداری های تشخیصی مانند سی.تی.اسکن برای تشخیص ساختار مجرای ادراری، مثانه و کلیه تجویز شوند و در صورتی که مشخص شد بیمار مبتلا به سرطان میباشد برخی دیگر از انواع تصویربرداری های تشخیصی از جمله ام.آر.آی، سی.تی.اسکن، اسکن استخوان و تصویربرداری با استفاده از اشعه ایکس برای شناسایی میزان پیشرفت سرطان تجویز میشوند